

מדריכי מוגנות צעירים

מערך פעילות מתחברים לתכנית

משרד החינוך
מנהל מחנכים

הרשת הטכנולוגית-מדעית המובילה בישראל
מכללת בן-ספר לטכנולוגיה מחקדת ולמדעים

ערכים, מנהיגות, קהילה

הכרות עם הקבוצה וחיבור לנושא המוגנות - אפשרות א'

- היכרות בין חברי הקבוצה
- עידוד ומוטיבציה לעסוק בנושא המוגנות
- היכרות עם מושגי יסוד – התנהגויות פוגעניות, סימנים מקדימים, הלשנה, דיווח.
- התנעה ראשונה של התוכנית

קהל היעד: כיתות ז'-י'

משך הזמן: 60 דקות

ציוד: מקרן+ מסך להקרנת סרטון, כרטיסיות למשחק פתיחה, כרטיסיות לעבודה בקבוצות

מיומנויות sel

- הכרת העמדות והערכים שלי
- פיתוח הנעה פנימית
- שיתוף ברגשות
- פתרון בעיות וקבלת החלטות
- דאגה לזולת
- התמודדות עם לחץ חברתי

מהלך הפעילות

חלק ראשון – משחק פתיחה להיכרות בין המשתתפים - למה אני פה? (10 דקות)
(להלן שלוש הצעות- מומלץ לבחור שתיים מתוכן)

1. כל משתתף כותב על כרטיסיה מדוע הגיע לקבוצה, או שהמנחה מפזר בחדר מילות מפתח – סקרנות, רצון לתרום, רצון לעשות שינוי, המורה הזמינה אותי, היה לי משעמם בשיעור ועוד.
מתחלקים לקבוצות לפי ההיגדים שבחרו וכל קבוצה מדברת על הסיבה שנבחרה וכיצד יציגו את זה במליאה.

2. פעילות בשעות הפנאי (לפי אותו העיקרון – כרטיסיות ריקות שהם ממלאים או להכין מראש היגדים על כרטיסיות – צפייה בסרט / משחקי מחשב / חוג ספורט / חוג אומנות / תנועת נוער).

3. סדרת טלוויזיה / סרט – לפי אותו העיקרון – כרטיסיות ריקות שהם ממלאים או להכין מראש היגדים על כרטיסיות, שמציינים שמות של סדרות/ סרטים פופולריים בקרב בני הנוער.

כל קבוצה תמנה נציג שיסכם בכמה משפטים את מה שקרה בקבוצה במליאה

לחילופין- ניתן להתחיל את המפגש בשמש אסוציאציות למילה - מוגנות

חלק שני – צפיה בסרטון+ דיון קצר (15 דקות)

המנחה יקרין את מאתר סייף סקול את הסרטון: "חרם - הלשנה או דיווח?" / מאור צור (הסרטון מחדד מושגים מרכזיים בתוכנית ועוזר למקד את המוטיבציה להצטרפות לקבוצה).

שאלות לאחר הצפייה

איך הרגשתם כשצפיתם בסרטון?
מה דעתכם על הסרטון?
תנו דוגמא ל'דיווח', תנו דוגמא ל'הלשנה'
האם אתם מסכימים עם העמדה של מאור צור (הדובר)?
האם המציאות שתוארה בסרטון מוכרת לכם?
האם תרצו להיות חלק משינוי של התופעות הללו?

חלק שלישי – עיבוד בקבוצות (10 דקות)

הדובר חוזר ומדגיש את התפקיד של החברים באירוע:

1. סימנים מקדימים
2. לפני האירוע הקשה
3. במהלכו.

נתחלק כעת לשלוש קבוצות – כל קבוצה תעסוק באחד מהשלבים ותענה על השאלות שבכרטיסיות (מופיע בסוף המערך)

חשוב להדגיש שבמידה ומדובר בקבוצה גדולה של תלמידים – ניתן לחלק לשש קבוצות כשכל שתי קבוצות מקבלות את אותה הכרטיסייה.

שיתוף במליאה (10 דקות)

המנחה יסכם את עיקרי הדברים שעלו בקבוצות וישאל – מה עלה בקבוצה שלכם? על מה שמתם את הדגש בדיון? מה היה הגבר המשמעותי במיוחד שעלה בשיח ביניכם?
המנחה ידבר על סימנים מקדימים, שכולם רואים אבל מתעלמים, על הפגיעה של התקרית במשתתפים ובהיבט הרחב גם באווירה הכללית של ביה"ס ובשם הטוב של ביה"ס.

- חשוב להבהיר שהמשמעות של פגיעה בשם טוב של ביה"ס משפיעה באופן ישיר על הלומדים בו: "אהה, אתה לומד בביה"ס הזה שכל הזמן יש שם מכות ובלגן..."
- מומלץ להתייחס גם לתופעת הסרטונים והפצתם וכיצד ניתן למנוע אותה.

חלק רביעי – דיווח או הלשנה (10 דקות)

המנחה יתייחס לדברי הדובר בסרטון שעושה את האבחנה בין דיווח להלשנה וישאל:
דיווח נעשה במטרה למנוע ולסייע. הלשנה נעשית במטרה לפגוע ולקלקל.

דיון:

- מה דעתכם על האבחנה הזו?
- האם יש אבחנה אחרת שיותר מתאימה לכם?
- כיצד הייתם אתם רוצים שיפעלו בבית הספר שלכם?
- איזה דרך היא מיטבית כך שמצד אחד – תגן על מי שפגיע ומצד שני – לא תיצור תדמית שלילית למי שמדווח?

סיכום (5 דקות)

המנחה יסכם: עסקנו בהתנהגויות פוגעניות במרחב הבית ספרי והווירטואלי. חשבנו יחדיו כיצד ניתן למנוע ולצמצם. אתם כאן כי אנחנו רוצים להקים בביה"ס קבוצה, שתתמודד עם הבעיות הללו בביה"ס. אתם נבחרתם על ידי הצוות החינוכי. במפגש הבא נתחיל להגדיר את הפעולות שנעשה ואת דרכי העבודה של הקבוצה. הנמחה יבקש מהתלמידים לשתף: מה לקחתם מהסדנה

כרטיסיות לשלב העיבוד בקבוצות

השלב המקדים

אילו סימנים ניתן היה לראות לפני שהתיגרה פרצה?
האם אתם מכירים אירועים דומים?
האם תמיד זה נגמר בתיגרה?
כיצד הדברים יכולים להשתנות?
כיצד הייתם אתם נוהגים?
מה ניתן לעשות כדי לצמצם ככל הניתן אירועים כאלה בביה"ס?

התקרית האלימה

מה מאפיין את התקרית? (מה קורה שם?)
האם אתם מכירים אירועים דומים?
כיצד התקירות הללו מסתיימות?
כיצד אתם הייתם נוהגים?
מה ניתן לעשות כדי לצמצם ככל הניתן אירועים כאלה בביה"ס?

אחרי התיגרה

מה מאפיין את התנהגות בני הנוער לאחר האירוע?
האם אתם מכירים אירועים דומים?
מה דעתכם על התופעה של צילום אירועים משפילים והפצתם ברשת?
איזו השפעה יש לאירועים כאלה על המשתתפים, על חבריהם ועל האווירה הכללית בביה"ס?
כיצד אתם הייתם נוהגים?
מה ניתן לעשות כדי לצמצם ככל הניתן אירועים כאלה בביה"ס?

חיבור לתכנית- "קלאס" של מוגנות-אפשרות ב'

- עידוד ויצירת מוטיבציה לעסוק בנושא המוגנות
- חיבור אישי וזיהוי צרכים
- התנעה של התוכנית.

קהל היעד: כיתות ז'-יא'

משך הזמן: 45 דקות

ציוד: מקרן+ מסך להקרנת סרטון, כרטיסיות למשחק פתיחה, כרטיסיות לעבודה בקבוצות

מיומנויות sel

- הכרת העמדות והערכים שלי
- פיתוח הנעה פנימית
- שיתוף ברגשות
- פתרון בעיות וקבלת החלטות
- דאגה לזולת
- התמודדות עם לחץ חברתי

מהלך הפעילות

משחק פתיחה-לשבת לקום/ הרוח נושבת (10 דקות)

המנחה יבקש מהתלמידים לשבת או לקום / להחליף מקום לפי מידת הסכמתם עם ההיגד:

- אני מרגיש/ה שיש לי אל מי לפנות כשקשה לי בבית הספר
- כיף לי בהפסקות בבית הספר
- השיעורים בכיתה שלי מתנהלים ללא הפרעות של התלמידים
- בחודש האחרון הייתי עד לשיעור שפוצץ בגלל הפרעות של תלמידים
- אין אצלנו אלימות בכלל
- בחודש האחרון ראיתי מישהו מהתלמידים דוחף תלמיד אחר
- אני מרגיש מוגן בבית הספר
- בחודש האחרון נחשפתי לתלמידים שהיכו תלמיד
- בחודש האחרון ראיתי את אחד התלמידים משתמש במקל/ אבן/ כיסא או חפץ אחר כדי לפגוע באחר
- בחודש האחרון שמעתי על אחד מהתלמידים שאיים לפגוע באחר בבית הספר או אחרי הלימודים
- בחודש האחרון שמעתי על מישהו מהתלמידים שסחט מהאחר באיומים כסף, אוכל או דברי ערך
- בחודש האחרון הייתי עד לשכנוע תלמידים לא לדבר עם תלמיד מסוים/ לא להתחבר אליו
- בחודש האחרון הייתי עד להפצת שמועות כדי לפגוע באחר (ברשת חברתית או בדיבור מאחורי הגב)
- בחודש האחרון שמעתי שקבוצת תלמידים הטילו 'חרם' על תלמיד/ה שאני מכיר/ה.
- יש לנו כוח כתלמידים לעשות שינוי בתחום המוגנות.

דיון לאחר המשחק

מהי מטרת המשחק משקף לדעתכם? מה אתם חושבים על התשובות שעלו פה?
האם היו הבדלים ביניכם בתחושת המוגנות? מדוע?
האם יש לכם כוח/ אחריות כתלמידים לעשות שינוי? כיצד?

חלק א- משחק +דיון (25 דקות)

- 1.מציירים או יוצרים(חישוקים) על הרצפה לתצורה של משחק "קלאס". (תיאור והסבר מתוך אתר תחביבים)
- 2.מחלקים לכל תלמיד/ה דף ומבקשים מהם לכתוב את שמם על הדף והתנהגות פוגענית, שנתקלו בה במרחב הבית ספרי.
- 3.מבקשים להניח על משבצות הקלאס או בתוך החישוק את מה שכתבו (כל התנהגות פוגענית במשבצת אחרת בקלאס)

מהלך המשחק

מתחילים לשחק קלאס לפי כללי המשחק, כאשר- בשלושה הסבבים הראשונים כשחקן מגיע למשבצת, שיש בה התנהגות פוגענית עליו לשלם 'דמי מעבר' באמצעות הבאת דוגמה (משהו שקרה לי, שהייתי עד לו). החל מהסבב הרביעי שחקן המגיע למשבצת, שיש בה התנהגות פוגענית ישלם 'דמי מעבר' באמצעות פתרון שיציע להתנהגות הפוגענית. המורה ירשום כל התנהגות פוגענית שהייתה התייחסות אליה על הלוח מנצח במשחק הוא התלמיד שנתן הכי הרבה דוגמאות רלוונטיות ופתרונות יצירתיים להתנהגות.

דיון לאחר המשחק

- ◀ מה היו מטרות המשחק לדעתכם?
 - ◀ מה למדתם על עצמכם ועל אחרים?
- ניהול הדיון יתייחס לכל התנהגות פוגענית (ניתן ליצור טבלה-התנהגות פוגענית, כיצד בא לידי ביטוי, מידת ההסכמה עם ההיגד, הצעה לפתרון)
- ★ כיצד ההתנהגות הפוגענית באה לידי ביטוי?(שיקוף של מה שנאמר בדוגמאות)
 - ★ האם כולם חושבים כי ההתנהגות פוגענית? מה עושים כאשר הדעות אינן אחידות בעניין?
 - ★ אלו פתרונות יכולים להיות לדעתם מול ההתנהגות הספציפית?(את ההצעות יש לרשום על הלוח)

חיבור לתכנית

- 1.מתחילים במשחק- **מה אתם יודעים על מדריכי מוגנות?**
2. דיון- למה דוקא בני נוער יכולים לסייע בחיזוק המוגנות בבית הספר?
 - מה יכולים בני הנוער לעשות שהמבוגרים פחות יכולים בנושא המוגנות?
 - מה ההזדמנויות שמאפשרת התכנית עבורכם?
 - מהם התחומים שבהם אתם יכולים לפעול במסגרת התכנית?
 - מהן המטרות שלנו כקבוצה שתוביל את הנושא בבית הספר?

ניתן לחלק את הקבוצה לחוליות וכל חוליה דנה בשאלה אחרת ואז מציגה במליאה מומלץ לרשום את התשובות כדי לחזור ולהשתמש בהם במהלך השנה

מדריכי מוגנות צעירים

אורטו^{ORT}

מדריכי מוגנות
צעירים

כל הפרטים על התכנית באתר אורטוב
www.ortov.ort.org.il